

Svartådals-nytt

Ett nyhetsbrev från Svartådalens Bygdeutveckling nr 1 februari 2003 Mer info på hemsidan www.svartadalen.nu

Vad är Svartådalens Bygdeutveckling?

Syftet med Svartådalens Bygdeutveckling är att skapa en organisation som kan verka för en levande landsbygd, med öppna landskap och fler arbetstillfällen istället för nedlagda jordbruk, igenväxning och fränflyttning.

Svartådalens Bygdeutveckling är en ekonomisk förening som bildades 20 februari 2002. Syftet är att skapa en demokratisk plattform för arbetet kring landsbygdsutveckling i Västerfärnebo och Fläckebo socknar. Ett arbete som tagit fart officiellt ett år tidigare i och med ett informationsmöte vid Fläckebo hembygdsförenings årsmöte i Fläckebo i februari 2001. Föreningen vänder sig till andra föreningar och företag i Svartåbygden. Medlemsavgiften är 200:- årligen, insatsen på 2000:- betalas vid inträdet. Det är dock en depositionssumma som återbetalas vid utträde. Insatsen utgör säkerhet i bank för att föreningen ska kunna ha likviditet nog att starta och driva EU-projekt.

Studieresa till Falbygden och Hornborgasjön 3- 4 april

To- fre 3- 4 april åker vi buss till Falbygden och Hornborgasjön för att göra studiebesök hos gårdar och anläggningar som jobbar inom landsbygdsutveckling och besöksnäring. Det kommer att handla om Produktförädling, Konferens & mat, Boende, Naturvård/ infrastruktur, Historia/ kultur för besöksnäring, Konst & Hantverk.

Idag har Svartådalens Bygdeutveckling 18 medlemmar. Dessa är följande: Adeens Buss Rosshyttan, Norr Salbo Byamän, Västerfärnebo AIK, BN Energikonsult Västerfärnebo, Sala fågelklubb, Västerfärnebo Centeravdelning, Farmartjänst, Sala västra Socialdemokratiska förening, Västerfärnebo Centerkvinnor, Färnebo Byalag, SörSalbo byamän, Västerfärnebo- Fläckebo Församling, Islingby Byamän, Västerfärnebo Hembygdsförening, Naturskyddsföreningen i Västmanland, LRF Fläckebo, LRF Västerfärnebo.

Välkommen som medlem du också!

Här finns en enorm flora av driftiga entreprenörer. Vi bor i Hornborga stubby mitt i den vackra Hornborgadalen. Alla är välkomna! Anmäl till Daniel Green (021-18 43 16/0706-18 43 16, daniel@svartadalen.nu) Först till kvarn...

Kyrkan startar ungdoms-projekt "Med musiken som verktyg"

I november beviljades Västerfärnebo och Fläckebo pastorat, 400.000 kronor från Leader+ Nedre Dalälven, för att under 2 års tid genomföra projektet "Med musiken som verktyg". Projektet vänder sig till bygdens ungdomar mellan 13 och 20 år. Målet är att starta ungdomsgrupper inom teman som musik, sång, dans, data/teknik och kostym/dekor, samt att skapa evenemang med grupperna vid minst tre tillfällen per år. Man vill också dramatisera historiska händelser från bygden. I projektets mål ingår även att bilda gårdsråd och utbilda ungdomsledare, för att verkligen långsiktigt stimulera ungdomsverksamheten i bygden.

Projektledare: Sara Ulander: 0224-74 00 13, 0704-60 67 11

Färnebo-ungdomar fick pengar till LAN-träff NYTT!

Att koppla upp flera datorer tillsammans för att många människor ska kunna spela olika dataspel mot varandra och i samma rum, är en aktivitet som kallas LAN-träff. (LAN=Local Area Network). Under sportlovet (vecka 9) arrangeras LAN-träff av ett 30-tal ungdomar på Centralskolan i Västerfärnebo. De sökte Leaders särskilda ungdomspeng – s.k. ungdomscheck – och fick 15.850:- beviljade för investeringar och kostnader i arrangemanget som även ska filmas. Kontaktperson: Adam Skagius, 9 Centralskolan, Västerfärnebo, 0224-74 05 42, 073-959 77 40.

Dragspelsfilm från Färnebo på TV i vår? NYTT!

Den 30 minuter långa TV-film om Färneboparaden - "Samma visa varje år" - som spelades in sommaren 2002, är nu klar. Filmen är gjord av 3 tjejer från bygden, som via Svartådalens Bygdeutveckling sökte och fick Leaderpengar för projektet. Film i Västmanland ställde också upp och medfinansierade produktionen. Just nu förhandlar man med olika TV-bolag och mycket talar för att filmen dyker upp på TV2 redan i maj, men vi återkommer när det är helt klart.

Kilborevyn spelas i år som vanligt i Kilbolokalen 15 - 26 april.

Att hjälpa markägare att gemensamt satsa på återinförel av flodkräftor i större skala i Svartåns sjöar och vatten är syftet med projektet "Svartåkräftan". Delmål är bl.a. att bilda fiskevårdsområden, starta lokal uppfödning och utveckla aktiviteter kring kräftor o kräftfiske.

Kräftprojektet söker Leader-pengar*

Det första mötet för kräftprojektet samlade över 50 intresserade i Ösby Missionshus. Där fick de samlade (ehuru icke utan viss svårighet) lyssna till professor Kenneth Söderhälls föreläsning om kräftpest. Vid mötet bildades en arbetsgrupp med 15 personer från bygden som ska arbeta vidare med kräftidéer för Svartådalen. Tanken är att långsiktigt och i större skala arbeta med återplantering av svenska flodkräftor i Svartån. Sjöar i Svartådalenn var en gång kunglig hovleverantör av kräftor och kräftfisket var en betydande inkomst för bygden. Såväl fisket som festligheterna runt kräftan är alltjämt en svensk kulturtradition som årligen omsätter mångmiljon-

belopp. Varför skulle inte flodkräftan åter kunna bli en lokal produkt att räkna med?

I februari söktes pengar från Leader+ Nedre Dalälvens för ett 3-årigt projekt. En del av pengarna kommer att finansiera en projektledare under 2 år på deltid (25% år 1, 10% år 2) Han ska bistå med att bl.a. driva frågan om att bilda fiskevårdsområden av Svartån, samt stimulera provfiske, utsättning, uppfödning, entreprenörskap, markägarsamarbete och aktiviteter kring Svartåkräftan. Partners i projektet är bl.a. Länsstyrelsen i Västmanlands län, Sötvattenslaboratoriet, Uppsala Universitet. Projektledare: Pelle Andersson, Sjöbo. 0224-740011, 0702-27 99 65,

* Vad är Leader?

Leader är ett av EU:s gemenskaps-initiativ. Själva ordet är en förkortning på franska och kan översättas till: "Länkarna mellan åtgärderna som syftar till landsbygdens utveckling". Fram till år 2006 ger EU 323 miljoner kronor i Leader-pengar till utveckling av svensk landsbygd. När pengarna skulle fördelas blev Nedre Dalälven uttaget bland hundralet sökande som ett av 12 svenska områden som får Leader-pengar. Detta var det ekonomiska incitamentet till att starta

Fläckebo får sommarcafé?

Just nu utreds förutsättningarna för att driva sommarcafé i Klockargården, Fläckebo. Här drivs redan Fläckebo bädd & frukost och Klockargårdens stora träd-

gård skulle passa utmärkt som uteservering. Här finns också planer på att göra kulturevenemang vissa kvällar under sommaren. Kontakta Elisabeth Quasthoff om du har frågor, idéer eller vill hjälpa till, 0224- 74 20 35.

Guide-utbildning i cirkelform NYTT!

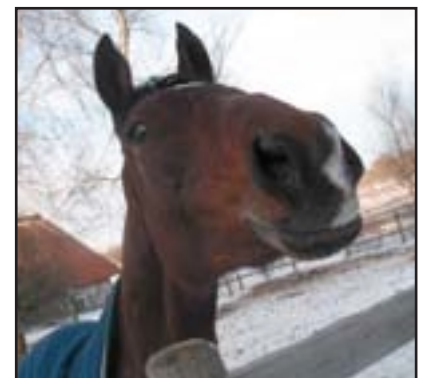
Den 22 februari startades en studiecirkel med syftet att utbilda turistguider i bygden. Temat för denna första cirkel är historia och de flesta sammankomsterna kommer att ske på plats för de historiska objekt som ska diskuteras. Bland annat kommer ett studiebesök till Westmannarvet i Hallstahammar göras. Där finns vapen, uniformer och annat från Salbohedsregementet. Vi kommer även att ha föreläsningar om guide-teknik, dvs hur man når en publik, samt om engelska ord som kan vara bra att kunna. Ett 10-tal personer är anmälda men fler intresserade välkomnas. Sammankallande: Daniel Green, 021-18 43 16, 0706-18 43 16, daniel@svartadalen.nu

Boende-projektet en förstudie

Sedan den 1 januari arbetar Pelle Andersson på ett 1-årigt projekt om bygdens möjligheter till boende. Förstudien utgår från enkätsvaren som visade att många var skeptiska till att hyra ut rum eller stugor på sina fastigheter till besökare. Trots ett visst behov och uppenbara möjligheter att tjäna extrapengar tar det alltså emot. Kanske saknas kunskap? Förstudien ska kartlägga attityder och stimulera entreprenörskap inom boendesektorn. Seminarier med erfarna entreprenörer och studiebesök ska arrangeras. Just nu erbjuds besökare boende på 2 Bädd & frukost-hotell i bygden; Fläckebo- och Rörbo Bädd & frukost. Målet är att hitta en form som även kan användas i det övriga Leader-området. Projektledare: Pelle Andersson, Sjöbo. 0224-740011, 0702-27 99 65, sjobopelle@hotmail.com

Hästprojektet NYTT!

En rad islandshäst-ägare från Sättrabrunn i söder till Ömbänning i norr, har tagit initiativ till att starta en hästgrupp. Ett första upptaksmöte hölls i februari 2003 och nästa möte är bokad till onsdagen den 5 mars kl. 19.00 i Västerfärnebo bygdegård. Hästgruppen har diskuterat frågor som hästutbildning, turistverksamhet och ridleder. Välkomna alla Ni som är intresserade av att utveckla hästverksamhet i Svartådalen. Sammankallande: Håkan Aldén 0224-74 10 36, hakan.alden@agri.se

Engelsmännen kommer

Under våren 2003 kommer de första engelska besökarna från resebranschen för att se om Svartådalen och Västmanland är ett resmål de kan ordna gruppresor till. Hittills är de bara ett fåtal men de kommer att bli väl omhändertagna. England har en jätteindustri kring fågelresor och har just nyligen börjat intressera sig för Sverige.

Sommarläger – i år även för föräldrar

När fjolårets sommarläger för unga fågelskådare startade i Västerfärnebo, frågade en förälder; varför gör ni inte ett sånt här läger för oss också? Det var en idé som var lika oemotståndlig som genial - så därför blev det så. Tyvärr kan vi inte härbärgera alla samtidigt utan det blir två lägerveckor efter varandra. För ungdomar 14- 19 juni och för föräldrar 25- 29 juni.

Nya skyltar i Svartådalen

Sedan nyår arbetas det med ett förslag om nya informationstavlor till Svartådalen natur- och kulturvärden. Det är Länsstyrelsen som tagit initiativ till projektet som utförs av Daniel Green. Tavlorna ska informera om långsiktiga natur- och kulturvärden. Frågan har samtidigt rests om Svartådalen kan få stora Välkomst-skyltar vid de större infarterna.

Natur- & kulturskolan söker för 3 år

Svartådalen Natur- & kulturskola bröts tidigt ut ur Svartådalen Bygdeutveckling som ett eget projekt, (givetvis är det ändå en del av Svartådalen bygdeutveckling) för att det ansågs så stort och personalkrävande, att det krävde sin egen finansiering och styrning. LRF Västmanland är projektägare och har under 2002 genomfört en förstudie med förankringsarbete, marknadsundersökning och testverksamhet. Nu har nya ansökningar lämnats in till Leader+, LRF och Länsstyrelsen i Västmanlands län för ytterligare 3 års verksamhet. Projektet handlar om att utveckla besöksnäring och utbildningsverksamhet.

Pengar har också sökt för att rusta kulturmiljöer som smedjan på Lundéns gård, Källarruinen på Byberget och höladorna på Vrenninge ängar. Dessa ska sedan kunna användas i verksamheten. Projektet har god hjälp av en rad partners, bl.a. Sveriges Turistråd i London, Westmannaturism, Sweden Active Holidays, Linköpings Universitet, SLU-Sveriges Lantbruks Universitet i Uppsala, Länsstyrelsen i Västmanlands län, KY-utbildningen för byggnadsvård, Sveriges Ornitologiska Förening, WWF-Världsnaturfonden, m.fl. Projektledare: Daniel Green, 021-18 43 16, 0706-18 43 16, daniel@svartadalen.nu

Filmläger växer till "växhus" för unga naturfilmare?

Under fjolårets sommarläger i Fläckebo höll naturfilmaren Lars- Öivind Knutsen från Löa en 1-dags-workshop, där lägerungdomarna fick pröva på att filma och även redigera film i dator. Inslaget blev så uppskattat att planerna på att göra ett läger med fokus helt på naturfilm tog fart. De planerna har nu växt ytterligare i diskussionerna med Film i Västmanland. Planerna på att gå vidare med arbetet att utbilda nya generationer svenska naturfilmare i ett långsiktigt "Växhus-projekt", har mött stort intresse från flera filmregioner i landet. Utgångspunkten är att detta

projekt ska ligga i Svartådalen. Filmläget och växhus-projektet riktar sig till äldre ungdomar, med stort intresse för natur och gärna viss erfarenhet av film/TV-inspelning. Medialinjerna i området och även deras tidigare elever är en del av rekryteringsbasen. Partner i projektet är även Sveriges Ornitologiska Förening -SOF. Kontaktperson: Daniel Green, 021-18 43 16, 0706-18 43 16, daniel@svartadalen.nu

Havre som lokalt producerad energi

”Havreprojektet” lockade 100 personer till det första informationsmötet under 2002 och därefter har intresset varit fortsatt stort kring frågan om havre som en lokalt odlad energigröda. Västerfärnebo-företaget BN Energikonsult säljer en modifierad pelletseldare (Ecotec) för havre-eldning. Redan har ett tiotal havrebrännare sålts i bygden. Fördelarna med havre som energigröda är flera. Havren kan odlas lokalt och behöver inte långa, miljöförstörande och dyra trans-

porter, det blir billigare för konsumenten och förhoppningsvis bättre betalt för odlaren, askan kan användas för att tillföra närsalt och mineraler till de åkrar där havren växt. Ett internationellt intresse har även visats för detta lokala projekt. Nästa steg är att utveckla distributionen och en organisation för att nå ut till villaägare. Projektansvarig: Björn Näsborn, BN Energikonsult, Västerfärnebo, 0224-740 14, bjorn@bnenergikonsult.com

Stort intresse för timmerkurser

Två timmerkurser har startat under vårvintern och blev fulltecknade direkt. Den ena kursen handlar om nybyggnation och den andra om restaurering. Kursledare är Bertil

Olsson. Kurserna är ett steg i arbetet med att skapa större intresse för och kunskap att bevara gamla kulturbyggnader. Fler kurser kan starta så fort anmälningslistorna är fulla. Rustningsobjekt saknas ju på intet sätt. Inom ramen för Natur- & kulturskoleprojektet har också pengar sökts för att rusta hölador på Vrenninge ängar och Smedjan vid Lundéns i Fläckebo. Ett arbete som planeras i samarbete med KY-utbildningen för byggnadsvård på Kungsängsskolan i Sala, men utförs av entreprenörer i bygden. Är du intresserad av timmerkurs eller kulturmiljövård, så vänd dig till Pelle Andersson. 0224-740011, 0702-27 99 65, sjobopelle@hotmail.com

Dessa personer har under året ingått i styrelsen:

Håkan Alldén 0224-74 10 36, hakan.alden@agria.se, Lars Bergkvist 0224-74 51 26, Kjell Eklund 0224-74 05 36, kjell eklund@sala.se, Elisabeth Eriksson 0224-74 00 95, theriksson@swipnet.se, Björn Näsborn 0224-74 00 14, bjorn@bnenergikonsult.com Ann-Christine Korthis-Aspegren 0224-74 04 64, atejne@svartadalen.nu Daniel Green, 0224-74 20 75, 021-18 43 16, 0706-18 43 16, daniel@svartadalen.nu Tillvalda på Årsmötet den 19 februari blev även Lars Vangbo (ny ordförande!) och Berit Lindström.

Visa att du vill ha din landsbygd levande!
Vit T-shirt med Svartådals-loggan kostar 120:- och finns i 5 olika vuxenstorlekar+ barnstorlek. Tryck både fram och bak.
Fler Svartåprodukter:
Bildeckal att stätta på bakrutans insida: 25:-
Svartåkalendern: Almanacka med historiska bilder från bygden. 120:-

Projektet inom Svartådalen Bygdeutveckling har hittills stötts av Länsstyrelsen i Västmanlands län, Leader+ Nedre Dalälven, LRF, Sala kommun, Canon, Svenska ESF-rådet, (EU Mål 3), Euro Connect Consulting. Tryck av H-kopia i Vrenninge.

Vandringsleder i Svartådalen

Vandringsleder är en del av den infrastruktur som kan bidra till att locka besökare. Under vintern har arbetet börjat med att planera leder. Västervåla kyrkstig, ”Dansleden” till Virsbo och kyrkstigen mellan Hebo och Färnebo, är några exempel på tänkta vandringsleder. I samband med detta arbete är också den gamla kyrkbron Smäcken på väg att rustas. Om frågor och idéer kontakta Kjell Eklund, 0224-553 35, kjell eklund@sala.se

Politiker kommer till Färnebo

Torsdagen den 6 mars kl. 19.00 är Salas kommunpolitiker inbjudna till Ösby missionshus för att samtala med bygdens invånare om ”Framtiden i Västerfärnebo”. Konkreta frågor som kommer tas upp är: Läkare- & distriktsköterskemottagningen, skolorna, gasledning, butikerna, mm. Debattledare: Torbjörn Lindberg. Varmt välkomna!

Att se fram emot redan nu:

Konst- och hantverksrundan blir den 9-10 augusti 2003

Var ska framtidens Bycenter i Västerfärnebo ligga?

Var ska skyltarna med ”Välkommen till Svartådalen” stå och hur ska de se ut?

Skicka ett e-brev till info@svartadalen.nu och gör din röst hörd!